

BRUTO ILI NETO IZNOS ZARADE U UGOVORU O RADU (ČL. 180. ZPP I ČL. 33., 104. I 105. ZAKONA O RADU)

NOVČANI IZNOS ZARADE NAVEDEN U UGOVORU O RADU (ANEKSU UGOVORA O RADU) SADRŽI POREZE I DOPRINOSE KOJI SE PLAĆAJU IZ ZARADE (BRUTO ZARADA).

TUŽILAC MOŽE DOKAZIVATI DA JE UGOVORENA ZARADA BEZ POREZA I DOPRINOSA (NETO ZARADA) I TAKO OBORITI ZAKONSKU PRETPOSTAVKU O UGOVORENOJ „BRUTO ZARADI“.

Obrazloženje

Prvi osnovni sud u Beogradu je, na predlog JP „Pošta Srbije“ (tuženog u većem broju predmeta) na osnovu člana 180. stav 1. Zakona o parničnom postupku (ZPP), pokrenuo postupak za rešavanje spornog pravnog pitanja da li je u ugovorima o radu (aneksima ugovora o radu) poslodavac ugovorio isplatu bruto ili neto zarade. Pojam „zarada“ korišćen u Zakonu o radu podrazumeva bruto zaradu. To proizilazi iz sadržine člana 105. Zakona o radu kojim je propisano da se zarada iz člana 104. stav 1. tog zakona (odgovarajuća zarada utvrđena u skladu sa zakonom, opštim aktom i ugovorom o radu) sastoji od zarade za obavljene rad i vreme provedeno na radu, zarade po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade, bonusi i slično) i drugih primanja po osnovu radnog odnosa u skladu sa opštim aktom i ugovorom o radu (stav prvi) i da se pod zaradom u smislu stava prvog tog člana smatra zarada koja sadrži poreze i doprinose koji se plaćaju iz zarade (stav drugi).

I odredbom člana 28. Kolektivnog ugovora za JP „Pošta Srbije“ („Službeni glasnik Republike Srbije“ broj 9/22 ... 101/24) propisano je da zaposleni ima pravo na odgovarajuću zaradu u skladu sa zakonom, tim kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu (stav prvi); da zaradu u smislu stava prvog tog člana čini zarada za obavljene rad i vreme provedeno na radu, zarada po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca i druga primanja iz radnog odnosa u skladu sa tim kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu (stav drugi); da zaposleni ostvaruje jednaku zaradu za isti rad ili rad iste vrednosti koje obavlja kod poslodavca (stav treći); da se pod zaradom u smislu tog člana smatra zarada koja sadrži porez i doprinose koji se plaćaju iz zarade (stav četvrti). Odredba člana 28. prethodnog kolektivnog ugovora označenog poslodavca je po sadržini bila identična sa istom odredbom sada važećeg kolektivnog ugovora, osim što nije sadržala odrednicu da se pod zaradom smatra zarada koja sadrži porez i doprinose koji se plaćaju iz zarade (stav četvrti člana 28. sada važećeg kolektivnog ugovora).

Iz zakonskog određenja zarade kao „bruto zarade“, sledilo bi da se podatak o zaradi u ugovoru o radu (član 33. stav 1. tačka 10. Zakona o radu) i aneksa ugovora (kojima se vrši izmena visine zarade) odnosi na bruto zaradu koja u sebi, pored iznosa koji se isplaćuje zaposlenom „neto zarada“, sadrži i iznose koji se izdvajaju po osnovu poreza i doprinosa. Dakle, postoji zakonska pretpostavka da iznos zarade, naveden u ugovoru o radu, predstavlja bruto zaradu, ali se može dokazivati i suprotno - da je ugovorena neto zarada (zarada bez poreza i doprinosa) i tako oboriti označena zakonska pretpostavka o ugovorenoj zaradi kao „bruto zaradi“ (teret dokazivanja te činjenice je na tužiocu - zaposlenom). O toj činjenici, ako je sporna, odlučuje se u svakom konkretnom slučaju.

(Pravni stav usvojen na sednici Građanskog odeljenja Vrhovnog suda održanoj 25. marta i 15. aprila 2025. god.)